

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

663

Vragen van de leden **Marcouch** en **Kuiken** (beiden PvdA) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de integratie van vluchtelingen naar aanleiding van de Integratiebarometer van Vluchtelingenwerk* (ingezonden 4 november 2014).

Antwoord van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 24 november 2014).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de integratiebarometer 2014 van Vluchtelingenwerk Nederland?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Wat is uw reactie op dit onderzoek over de integratie van erkende vluchtelingen en hoe beziet u de integratie van deze groep in de Nederlandse samenleving?

Deelt u de mening dat het onverminderd zorgelijk is dat meer dan de helft van de vluchtelingen in Nederland geen baan vindt en is aangewezen op een uitkering? Deelt u de mening dat het eveneens zorgelijk is dat een kwart van de vluchtelingen onder de armoedegrens leeft? Kunt u beide antwoorden toelichten? Kunt u deze cijfers in historisch perspectief plaatsen en de voornaamste verklaringen geven voor de achterstanden van deze groep?

Antwoord 2 en 3

Het beeld dat in de Integratiebarometer wordt neergezet is niet rooskleurig en laat weinig verbetering zien in de afgelopen decennia. Bij vluchtelingen is de arbeidsparticipatie laag en de uitkeringsafhankelijkheid hoog, wat veelal leidt tot een lage inkomenspositie. Taalachterstand, geen volledig afgeronde opleiding en niet in Nederland erkende diploma's spelen daarbij een belangrijke rol. Maar ook als er wel een opleiding bijna of helemaal is afgerond, blijkt het moeilijk om aan een stage of aan werk te komen omdat

¹ <http://www.vluchtelingenwerk.nl/actueel/persbericht/integratiebarometer-2014-streng-overheidsbeleid-staat-integratie-vluchtelingen>

het netwerk beperkt is en er door een gebrek aan werkervaring onvoldoende werknemersvaardigheden zijn opgedaan.

We zien wel verschillen tussen de vluchtelingengroepen. Van de vluchtelingengroepen blijken de Somalische migrantengroepen het slechtst te scoren op participatie, werkloosheid en armoede. De armoedecijfers zijn hoog; meer dan de helft van de Somalische Nederlanders en twee derde van de kinderen leeft in een huishouden met een inkomen onder de armoedegrens. Een verklaring voor deze achterstandspositie is onder andere de jarenlange oorlogsgeschiedenis van het land, waardoor ze veel minder dan de andere vluchtelingengroepen onderwijs in eigen land hebben gevolgd; dit geldt met name voor de recent naar Nederland gemigreerde groep. Hierdoor is aansluiting bij het Nederlandse onderwijs en de arbeidsmarkt moeilijk.

Vraag 4

Welke maatregelen neemt het kabinet om de positie en de kansen van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving te verbeteren? In welke mate zijn de huidige integratie-instrumenten, zoals de verplichte inburgering, afdoende om vluchtelingen voldoende op weg te helpen in de samenleving en op de arbeidsmarkt?

Antwoord 4

Uitgangspunt van het kabinet is dat mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn om hun integratie ter hand te nemen en de kennis en vaardigheden te verwerven die nodig zijn om een zelfredzaam bestaan op te bouwen in Nederland. De overheid steunt mensen bij dit proces. Inburgering draagt bij aan een betere beheersing van de Nederlandse taal en een grotere kennis van de Nederlandse samenleving, en bevordert de kans op participatie.

Vanaf januari 2015 wordt er een nieuw onderdeel toegevoegd aan de inburgering: «oriëntatie op de arbeidsmarkt». Doel is om de inburgeraar beter voor te bereiden op de toeleiding naar de arbeidsmarkt en het werken zelf. Daarnaast wil het kabinet een impuls geven aan de arbeidsparticipatie van vluchtelingen door hierover met werkgevers afspraken te maken via het werkakkoord.² Tenslotte kunnen ook de middelen die vanuit het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds beschikbaar worden gesteld, bijdragen aan het verbeteren van de sociaaleconomische positie van vluchtelingen. Hier kunnen projecten worden ingediend die zich bijvoorbeeld richten op taalbevordering of op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie. Op uw vraag of de huidige integratie-instrumenten afdoende zijn, wil ik het volgende meegeven. Het inburgeringsbeleid is recent gewijzigd en heeft tijd nodig om zich te bewijzen.

De beschikbare gegevens geven op dit moment nog geen aanleiding om te zeggen dat inburgeraars niet starten met de inburgering.

Vraag 5

In welke mate worden vluchtelingen na het verkrijgen van een verblijfsstatus langjarig persoonlijk begeleid om de Nederlandse samenleving te leren kennen, zich te scholen en zich een plek op de arbeidsmarkt te verwerven? In welke mate zijn gemeenten betrokken bij de coördinatie van dit integratieproces?

Antwoord 5

Vluchtelingen worden ondersteund bij het inburgeringsproces: Er is gratis voorinburgering in AZC's, maatschappelijke begeleiding na uitplaatsing in een gemeente en vluchtelingen kunnen gebruik maken van een sociaal leenstelsel.

Een aantal gemeenten richt zich in het kader van de pilots participatieverklaring specifiek op de doelgroep vluchtelingen/asielgerechtigden. In deze pilots staan verwelkoming, het wegwijs maken in de samenleving en voorlichting aan vluchtelingen ten dienste van een snellere integratie. De invulling, activiteiten en samenstelling van de trajecten verschillen per gemeente. Gemeenten kunnen daarnaast voor vluchtelingen een belangrijke rol spelen bij het verwerven van een plek op de arbeidsmarkt door invulling van het

² Kamerstuk 32 824, nr. 77

lokale reïntegratiebeleid, waarbinnen ze mogelijkheden kunnen bieden om bijvoorbeeld een opleiding te volgen of om werkervaring op te doen.

Vraag 6

Welke mogelijkheden ziet u om erkende vluchtelingen gerichter te benaderen en te scholen voor werk in de vreemdelingenketen, bijvoorbeeld om te helpen om asielzoekers te begeleiden, te tolken, te werken in opvangcentra voor asielzoekers of om uitgeprocedeerde vreemdelingen te helpen met terugkeer?

Antwoord 6

De vreemdelingenketen heeft geen apart beleid met betrekking tot de werkgelegenheid van vluchtelingen. Bij het werven en de aannahme van nieuwe medewerkers binnen de vreemdelingenketen is het van belang dat men geschikt en gekwalificeerd is voor de werkzaamheden die moeten worden gedaan. Door de verhoogde instroom en het openen van nieuwe asielzoekerscentra ontstaan wel nieuwe vacatures. Vluchtelingen kunnen hier ook op solliciteren.

Vraag 7

Op welke wijze is gewaarborgd dat, ondanks een beperking in financiële middelen en een fors stijgende asielinstroom, gemeenten in staat blijven om vluchtelingen voldoende en specifieke begeleiding te bieden?

Antwoord 7

Voor bijstand en reïntegratie heeft de gemeente middelen beschikbaar. Het re-integratiebeleid is geheel gedecentraliseerd aan de gemeenten. De gemeenten kunnen zelf keuzes maken en prioriteiten stellen waaraan zij het Participatiebudget besteden. De gemeenten mogen de beschikbare participatiemiddelen inzetten voor vluchtelingen die hier rechtmatig verblijven. Daarnaast krijgt de gemeente € 1.000 per persoon voor maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen.

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor het Algemeen overleg over integratieonderwerpen op 12 november aanstaande?

Antwoord 8

Dat is helaas niet gelukt.